

Загадки про природу та природні явища

Вночі на лузі –
Глньте ви!
Сивко пасеться
Без трави.

(Туман)

Зимою гріє,
Весною тліє,
Влітку помирає,
Восени оживає.

(Сніг)

Кудись
Біжать булані
А поводи в них рвані,
Ні запрягти,
Ні загнuzдати,
Ні з батогом
Їх перейняти.

(Хмари)

Дуга з'єднала береги,
Немов у казці, гожа.

А от дзвіночка до дуги
Ніхто вчепить не може.

(Веселка)

Як іде –
Голови
І дрючком не дістать.
А впаде –
І з трави-мурави
Не видать.

(Дощ)

Що за дивне сотворіння:
Виростає без коріння
І не має зовсім цвіту,
А всьому потрібне світу,
Хоч родилось із води,
Пропаде, як вкинь туди.

(Сіль)

Хтось могутній,
Невідомий,
На ріку печать поклав.
Без сокири

Чи без лома,
А ніхто ще не зламав.

(Мороз та крига)

Хоч безкрилий, а літає,
Безголосий – свище.
Хоч безрукий, а буває,
Груші з дерева збиває,
Навіть часом виринає
Сосни з коренищем.
А як втомиться – впаде
І нема його ніде.

(Вітер)

Він родиться мовчки
І мовчки лежить.
Помре – зареве,
Без оглядки біжить.

(Сніг)

Бичок круторогий
Іде без дороги.
В гаю не шелесне,
На плесі не плесне,
Через озеро скочить –
Копи точків не змочить.

(Молодий місяць)

Один каже:
Біжу-біжу!
Другий каже:
Лежу-лежу...
Третій каже:
Я не хочу
Ні біжать, ні мчатись,
Краще буду я стоять,
З боку в бік
Хитатись.

(Річка, берег, очерет)

Пнеться Сава гонористий
Без рук, без ніг
У небо чисте.

(Дим)

Сито не сито,
Руками не вито,
Пряжа не пряжа –
Хто знає, той і скаже.

(Павутиння)

Ні шляхом-дорогою,
Ні степом-облогою
Ішов парубчак –
Аж сяяв красою,
А вмився ж він як –
Ні водою-росою,
А втерся ж він як –
Ні тканим,
Ні праним.

(Місяць)

Бють кулаками,
Долонями гладять,
Кладуть на лопату
І в пекло посадять,
А виймуть – ножами
Покрають безжально,
За те його кривдять,
За те його луплять,
Що всі його хочуть
І всі його люблять.

(Хліб)

Як надійде вечір –
Видно диво з див:
Повний хлів овечок,
А козел - один.

(Зорі та місяць)

На воді –
Не плине й не втопає,
На вогні –
Не тліє й не горить.
На піску –
Слідів не залишає,
По соломі йде –
Не шелестить.

(Тінь)

Золоте барилечко
Вранці покотилося,
Ні стукоту,
Ні грюкоту,
Не впало,
Не розбилося,
Коли ж накрусувалося –
За темний бір сховалося.

(Сонце)

Біг лис
Понад ліс
Поміж хмарами навскіс,
Було видно в темним небі
Золотий задертий ніс.

(Місяць)

Блиснула,
Зламалася,
Десть умить сховалася.
Не впіймати,
Не догнати,
Тільки одголос чувати.

(Блискавка)

Йшла дівчина з торгу,
Несла гороху торбу.
Усюди, де ступала,
Горох порозсипала.
Ні лопатою згребти,
Ні мітлою замести.
А почало світати – нема чого
збирати.

(Зорі в небі)

Без дощок, без балок
Крита
Стеля понад нами,
Вздovж і впоперек
Прибита
Білими цвяшками

(Небо і зорі)

На полі оксамитовім
Є чарівне письмо:
Ясні сріблясті літери
І пишеться само.
Удень воно ховається,
Щоб уночі світити,
А хто з вас постарається,
Той зможе полічить.

(Зорі)

Тягнеться нитка
Без кінця, без краю –
Лісом, переліском,
Полям, мимо гаю –
Ні її порвати,
Ні в клубок змотати.

(Дорога)

Виростає зимою
Униз головою,
Корінцем догори,
І росте до пори.
Стане сонце гарячим –
То відразу заплаче,
Стікає сльозами
І геть пропадає.
То хто ж поміж вами
Загадку вгадає?

(Бурулька)

Як летів – блискотів.
Як упав – землею став.

(Дощ)

Дуга з'єднала береги,
Немов у казці, гожа.
А от дзвіночка до дуги
Ніхто вчепить не може.

(Веселка)

У бочечки біленької
Сучечка ні одненького,
Ані обручика,
Ні дна –
І хоч би клепочка одна!

(Яйце)

Поміж
Каміння і трави
Повзе
Змія без голови.
Без голови,
але шипить,

Ще й осокою
Шелестить.
А хвіст – кінця йому нема!
Повзе змія,
Покіль зима
В полон усіх
Не забере.
Тоді притихне
І замре.

(Струмок)

Загадки про тварин

Чотири біжать,
Двоє стирчать,
Двоє бачать –
Дорогу значать,
Сімсот поганяє.
Хто відгадає?

(Кінь)

Вночі руда дівчина
Залізла тихо в двір,
Курей перелічила
Та й понесла у бір.

(Лисиця)

Влітку – сірій,
Взимку – білий,
Полохливий,
Несміливий,
Попсує в городі
Грядку –
Утікає без оглядки.
А собачий гавкіт вчує,
Так душа –
Відразу в п'ятки.

(Заєць)

Кулька-малявка
Шастає під лавку,
Крихти підбирає,
Од кота втікає.

(Миша)

Летіла пава,
На каміння впала,
Камінці розбила,
Мертвих розбудила,
Мертві устали –
В дудочки заграли.

(Куриця, яйця, курчата)

Хоч багата
Хата ця
А не мала
Пожильця
Як з'явився
Пожилець –
Трісь! –
Хатині вже
Кінець.

(Яйце та курча)

Між листям і гілками
По лісових доріжках
Біжить клубок з голками
На коротеньких ніжках

(Іжачок)

Щоб кравець – не кравець.
І щоб швець – так не швець.
А ножиці у руках
І щетинка у зубах.

(Рак)

Іде вояк
Стежиною.
Несе кілка
За спиною.
Іде він, грізний,

На війну,
Загубить душу
Не одну.
А бій закінчить —
Диво з див! —
Розводимо руками:
Навіщо ж він
Кілка носив,
Коли давив
Зубами?

(Кіт)

З білого каменю,
З жовтого воску
Вийшов співак
І пустив поголоску.

(Півень, курча)

Чи зима, чи літо —
Біла, наче сніг,
Чи зима, чи літо —
Як надутий міх,
Ходить на лопатках,
Бігать неохоча,
Рогом їсть і п'є,
А як загогоче —
Розумій, як хочеш!
Хто упізнає?

(Гуска)

Бочка стогне біля тину,
завалившись бочком.

(Свиня)

Звір, а тішить ласкою,
В кожушку атласному,
Оksamитні лапоньки
Ходять попід лавоньки.
Вушка хоч малесенькі —
Чуйні та гостресенькі.
Оченьята-віченьки
Світяться щоніченьки.
На лежанці гріється,
Без водиці миється.
А як розгуляється,
Часом помиляється:
Злиже ненарочком
Не із черепочка,
А із того дзбанка,
Де смачна сметанка.

(Кіт)

Хоч нічого не згубила —
Увесь час чогось шука,

Все довкола перерила.
Угадайте, хто така?

(Свиня)

Наїхала облава,
Господарів забрала,
А хата мокра їхня
Вся вийшла через вікна

(Вода, риба, сіть)

Триста
Спілих
Білих
Парашутів.

(Кульбаба)

У зеленим зіллі
Виросли дівчатка –
Вії у них білі,
Золоті очатка.

(Ромашки)

Загадки про рослин

У білій одежині,
В хустині зелененькій
Сумує край стежини
Тонесенька Оленка

(Берізка)

Там, де в яр
Травиця збігла,
Красувалась
Куля біла.
Налетів
Жартун-вітрисько,
Щось травиці
Пошушукав...
І знялося з кулі

І примітив мене,
І привітив мене.
А дістав би мене
Та вкусив би мене,
За медок-солодок
Похвалив би мене.

(Яблуко чи груша)

Як крізь землю він ішов,
Гарну шапочку знайшов.
Коло стежки став якраз,
Виставляє напоказ.
Ох, дивак,
Нехай би ліз
В гущину під віти

По такі шапки у ліс
Зараз прийдуть діти.

(Гриб)

Як ужалений
Сахнеться.

(Кропива)

Усі в лісі мужики
Поскидали сіряки,
Тільки троє мужиків
Не скидають сіряків.

(Ялина, сосна, ялівець)

Ніщо не летіло,
Ніщо не злякало,
А вся затремтіла,
А вся задрижала.

(Осика)

Воно для всіх нас - добрий друг,
Хоч диваком вважається,
Бо навесні вдяга кожух,
На зиму ж – роздягається.

(Дерево)

Із червоним тільцем,
Із серденьком-камінцем,
А смак – ну такий,
Що здається, сама
У рот тобі скаче –
Терпіння нема!

(Вишня)

У полі дядько русий
Зустрівся якось нам.
Стирчать у гору вуса,
Ще довші, аніж сам.

(Овес)

Весною
В біле плаття
Убравшись, стояла
А потім плаття зникло,
Згубилося, пропало.
Лиш гудзички тримались
На ниточках все літо,
Щоб, начебто вуглинки,
На сонці почорніти.

(Черемха)

Виростає шкода
На кінці города,
Хто до неї доторкнеться,

Це дві сестрички рідні
Зеленими – подібні,
Такі обидві схожі,
Що й відрізнити не зможеш,
А потім щось подіється –
І сестри розподібняться:
Одна почервоніє,
А інша – почорніє.

(Порічка та смородина)

Коли вранці хтось куди
Поміж люди йде, бува,
Так під шапкою завжди
Є у нього голова.
А Микита боровий
Має шапку, як і всі,
Та не має голови.
На чім шапка?
На нозі!

(Гриб)

Били мене, били
Били, молотили,
І в росі мочили,
І в теплі сушили,
І на клоччя рвали,
Опісля – чесали,

А тоді крутили
Та іще мотали,
Прали та білили
Та іще качали,
А нарешті зшили
І на стіл поклали.

(Льон)

Сидить пані на горбку
У червонім каптурку,
Хто не пройде – спинить крок,
Щоб зірвати каптурок.

(Суниця)

Панночка малесенька
Сховалась в холодок –
Сукенка червонесенька,
Білесенький пеньок

(Малина)

Сидить Фрося,
Розпустивши волосся,
Хто не мине –
Той скубоне.

(Зелена цибуля)